

Η συμπροσευχή (Αρχ. Σεβαστιανός Τοπάλης)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Απριλίου 10, 2019

Κάποτε ένας μοναχός πού όνομαζόταν Ίσαάκ δοκίμαζε δυνατὸ σαρκικὸ πόλεμο καὶ ἦταν γι' αὐτὸ γεμάτος θλίψη καὶ ἀθυμία. Ἦλθε γρήγορα στὸν ὄσιο Ἰωάννη, τὸν συγγραφέα τῆς Κλίμακος, καὶ μὲ δάκρυα καὶ ἀναστεναγμοὺς τοῦ φανέρωσε τὸν ἐσωτερικὸ του πόλεμο. Ὁ πανθαύμαστος, ἀφοῦ θαύμασε τὴν πιστὴ καὶ τὴν ταπείνωση τοῦ ἀδελφοῦ, τοῦ λέγει:

-«Ἐλα, ἀδελφέ μου, νὰ προσευχηθοῦμε ἀπὸ κοινοῦ καὶ ὁ ἀγαθὸς καὶ εὐσπλαχνικὸς Θεὸς δὲν θὰ παραβλέψει τὴν ἰκεσία μας».

Δὲν εἶχαν τελειώσει ἀκόμη τὴν προσευχή τους καὶ ὁ εὐσπλαχνος Θεὸς ἱκανοποίησε τὸ αἶτημα τοῦ δούλου του καὶ ἀπέδειξε ἔτσι ἀληθινὸ τὸν προφήτη Δαβίδ πού ἔλεγε *“ἐγγὺς Κύριος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν, πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν ἐν ἀληθείᾳ. θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτόν ποιήσει καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν εἰσακούσεται καὶ σώσει αὐτούς.”* (πρβλ. Ψαλμ. 144, 28-19). Ὁ ὄφρις δέ, ὁ δαίμονας δηλαδὴ τοῦ σαρκικοῦ πολέμου, χτυπημένος μὲ τὸ μαστίγιο τῆς θερμῆς προσευχῆς τοῦ Ὀσίου δραπετεύσε. Ὁ πρῶην ἀσθενὴς ἀντιλήφθηκε τὸν ἑαυτὸ του ἐντελῶς θεραπευμένο καὶ ἀνενόχλητο πλέον. Θαύμαζε γι' αὐτὸ καὶ γεμάτος ἐκπληξη εὐγνωμονοῦσε τὸν Θεὸ πού δόξασε τὸν δοῦλο Του, ἀλλὰ καὶ τὸν δοῦλο Του πού δοξάστηκε.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος προσεύχεται μαζί μὲ τὸν ἀδελφὸ του πού βρίσκεται σὲ βαρὺ πειρασμό. Ὁ ἀδελφὸς ἔγινε καλά. Ἦταν ἡ ἀπάντηση τῆς συμπροσευχῆς. Τὰ λόγια εἶναι πολλὲς φορὲς δύσκολο νὰ φέρουν ἀπὸ μόνα τους τὸν καρπὸ τους. Ἰδιαίτερα ἕνας βαρὺς πειρασμὸς μπορεῖ νὰ φέρει τέτοια στενοχώρια πού νὰ μὴν μπορεῖ οὔτε καὶ ὁ νοῦς, ἀλλὰ οὔτε καὶ ἡ καρδιά νὰ ἀκούσει. Τότε μόνο στὸν Θεὸ μποροῦμε νὰ καταφύγουμε προσευχόμενοι. Ὁ πιστὸς πού εἶναι καλὰ βάζει τὴν πίστη του καὶ ὁ ἀδελφός πού βρίσκεται στὴ δυσκολία του βάζει τὴν ταπείνωσή του καὶ οἱ δύο μαζί γονατίζουν καταθέτοντας τὴν συμπροσευχή τους. Εἶναι ἡ προσευχή αὐτὴ πού γίνεται μὲ δύο ἢ καὶ περισσότερα ἄτομα πού προσθέτουν ποικιλία ἀρετῶν τὴν ὥρα αὐτὴ τῆς προσευχῆς, ὥστε, καθὼς εἶναι δεμένοι μὲ μία πληρότητα καὶ μὲ μία ἀγάπη, νὰ εἰσακουσθεῖ αὐτὴ ἀκόμη πιὸ πολὺ στὸν Θεό. Ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὡς διδάσκαλός μας, ἔμαθε τοὺς μαθητὲς του νὰ συμπλέκουν τὴν ζωὴ τους μὲ τὴν προσευχή. Πάντοτε τοὺς ἔπαιρνε σὲ ἐρημικοὺς τόπους *“κατ’ ἰδίαν προσεύξασθαι.”* Ἐξάλλου τὸ εἶπε: *«οὗ γὰρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἶμι ἐν μέσῳ αὐτῶν»* (Ματθ. ιη' 20). Ἀκόμη καὶ πρὶν ἀπὸ τὸ Πάθος Του συμπροσευχήθηκε μὲ τὴν Ἀρχιερατικὴ Του Προσευχή, πού ἦταν τὰ τελευταῖα του λόγια στὸν Θεὸ Πατέρα γιὰ τοὺς μαθητὲς Του.

Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἔχει τὴν δύναμή του καὶ φέρνει οὐράνια ἀλλοίωση στὶς καρδιὲς τῶν ἀνθρώπων. Ὅμως ἂν ὁ λόγος εἶναι ὁ σπόρος πού σπέρνεται στὴν ἀγαθὴ γῆ τῆς

καρδιάς μας, τότε ή προσευχή είναι ή βροχή πού ποτίζει και μαλακώνει τὸ χωράφι και τὸ καρποφορεῖ. Κι ὅταν ὁ πιστὸς ξέρει τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ δυσκολεύεται νά κάνει τὴν ὑπέρβασή του και νά προσευχηθεῖ, τότε ἐμεῖς τὸν παίρνουμε ἀπὸ τὸ χέρι και συμπροσευχόμαστε γιὰ νά ἀνοίξουν οἱ οὐρανοὶ και νά λάμψει ὁ Κύριος μέσα στὴν καρδιά του. Ἀντὶ νά λέμε πολλὰ και νά διδάσκουμε ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς, **καλύτερη εἶναι μία προσευχή στὸν Θεὸ μὲ τὸν ἀδελφὸ τὸν πονεμένο**. Ἀκόμη πιὸ τέλειο εἶναι νά ἐφαρμόζουμε τὸ σχῆμα: ὁ ταπεινὸς παρακλητικὸς λόγος και ἡ συμπροσευχή. Εἶναι ἡ **ὀλοκληρωμένη ἔκφραση τῆς ἀγάπης**, διὰ λόγου και εὐχῆς. Ἡ ἀγάπη μας στοὺς ἀδελφοὺς μᾶς ὠθεῖ πηγαῖα σὲ μία προσευχή γι' αὐτοὺς και σὲ μία συμπροσευχή μαζί τους. Ἡ ἀγία Μόνικα βρισκόμενη μπροστὰ στὸν παρασυρμένο γιὸ της, τὸν Αὐγουστῖνο, τὸν παίρνει σὲ ἓνα ἐκκλησιάκι και προσεύχεται μαζί του. Ὁ ἴδιος μετὰ ἀπὸ λίγο τὴν ἀφήνει και φεύγει μὲ πλοῖο στὴν Ἰταλία. Πρὸς στιγμὴν αὐτὸ φάνηκε μία ἀποτυχία, ἀλλὰ ἡ συμπροσευχή καρποφορεῖ αὐτόματα και ποτέ δέν πάει χαμένη. Ἡ ἐπιείκεια και ἡ ὑπομονετικὴ καρτερία και τὰ δάκρυα τῶν εὐχῶν φέρνουν τὴν μετάνοια. Ἐκεῖ στὰ Μεδιόλανα πού πῆγε ἔγινε αἰτία νά μετανοήσει και νά βαπτισθεῖ. Οἱ προσευχὲς τῆς μάνας του τὸν συνόδευαν.

Ἡ συμπροσευχή ἀνήκει μὲν στὸν κοινὸ ἐκκλησιασμὸ τῆς κάθε Κυριακῆς, ἀλλὰ συμβαίνει και στὴν κατ' οἶκον ἐκκλησία (οἰκογενειακὴ προσευχή) και μὲ τοὺς ἀδελφοὺς ἐν Χριστῷ σὲ διάφορες περιπτώσεις και δυσκολίες. Εἶναι ἓνα **μοῖρασμα ἀγάπης** μεταξὺ μας και μὲ τὸν Θεό. Μέσα στὴν συμπροσευχή σμιλεύεται ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη και ἡ τιμὴ και ἡ καθαρότητα τῆς καρδιάς.

Μετὰ ἀπὸ τὴν Ἀνάληψη τοῦ Κυρίου οἱ μαθηταὶ Του ἀναμένοντες ἐναγώνια τὸν ἐρχομὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος συμπροσεύχονται και ἀλληλοπαρηγοροῦνται στό ἀνώγειο τῶν Ἱεροσολύμων. *‘οὔτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ και τῇ δεήσει σὺν γυναιξὶ και Μαρίας τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ και σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.’* (Πραξ. 1,12-14). Ἰδιαιτέρα ὁ τρόπος τῆς συμπροσευχῆς διδάσκεται πολὺ χαρακτηριστικὰ ἀπὸ τὸν ἀπ. Παῦλο. Ὁ γλυκὸς ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ τὴν χαρὰ και τὴν λύπη του τὴν μοιράζεται μὲ τὴν συμπροσευχή μαζί μὲ τοὺς ἀδελφοὺς του. Ἐκεῖ βρίσκει τὴν παρηγορία του. Δέν μιᾶ μόνο ἐξομολογητικὰ μὲ τοὺς ἄλλους μοιραζόμενος τίς ἀγωνίες τῆς διακονίας του και τῶν θλίψεων, ἀλλὰ και ὅλα αὐτὰ τὰ κάνει συμπροσευχή. Λέγει ὅτι μετὰ δακρύων νουθετοῦσε τὸν καθένα μὲ τὸ λόγο του, πού σημαίνει ὅτι μαζί μὲ τὴν διδαχὴ ἔκανε μαζί τους και προσευχή. Τοὺς μιλοῦσε ὁ Θεὸς και τοῦ μιλοῦσαν. Γινόταν τὸ δοχεῖο τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου και ὁ ἀγωγὸς τῆς συνάντησης μὲ τὸν Θεό.

Ἔτσι τὸν βλέπουμε νά προσεύχεται μαζί μὲ τὸν Σίλα στη φυλακὴ τῶν Φιλίππων. *‘Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος και Σίλας προσευχόμενοι ὕμνουσαν τὸν Θεόν· ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι. ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου, ἀνεῶχθησάν τε παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶσαι και πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη.’* (Πράξ. 16,25-26). Στὴν δύσκολη ὥρα τῆς φυλάκισης και τοῦ πόνου τοῦ σώματός τους μετὰ ἀπὸ τὸν ξυλοδαρμὸ, ὁ ἓνας παρασύρει τὸν ἄλλο σὲ μία ἀπὸ

κοινοῦ προσευχῆ καὶ ψαλμωδία. Μιλοῦν στὸν Θεὸ καὶ τὸν εὐχαριστοῦν ποὺ ἔπαθαν γι' Αὐτόν. Εἶναι μία συμπροσευχὴ στὴ δύσκολη ὥρα, ποὺ τοὺς στηρίζει τόσο ἀδελφικὰ καὶ θεϊκά. Ὁ Θεὸς θέλγεται γι' αὐτὴν τὴν προσευχὴ τους καὶ τοὺς ἀπαντᾷ ἄμεσα μὲ ἓναν σεισμό ποὺ θαυμαστῶς λύνονται τὰ δεσμὰ τους καὶ κατόπιν ἀκολουθεῖ ἡ μετάνοια τοῦ δεσμοφύλακα. Καὶ ὅλα αὐτὰ ἦταν καρπὸς αὐτῆς τῆς συμπροσευχῆς τῆς εὐχαριστίας. Ἦταν δύο, καὶ ἀνάμεσά τους καὶ ὁ Χριστὸς, καὶ συγκλόνισαν τὸν οὐρανό.

Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο μετὰ ἀπὸ τὸ Συνέδριο τῶν Πρεσβυτέρων στὴν Ἐφεσο, ἀφοῦ τοὺς ἔδωκε τὴν τελευταία του παρακαταθήκη, γονάτισε ἐνώπιον ὄλων καὶ μαζί μὲ ὄλους καὶ προσευχήθηκε. . *“καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεὸς τὰ γόνατα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσήξατο.”* (Πράξ. 20,36). Ἦταν ἡ ἀποχαιρετιστήρια προσευχὴ του καὶ ἡ τελικὴ παράθεση ὄλων τῶν συνεργατῶν του στὸν Θεό. Καὶ ὅταν κατόπιν ὄλος ὁ λαὸς σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις τὸν ξεπροβοδοῦσαν στὸν αἰγιαλὸ τῆς Τύρου γιὰ νὰ ἐπιβιβασθεῖ στό πλοῖο ὁ ἀπ. Παῦλος γονάτισε μαζί τους καὶ προσευχήθηκαν καὶ ἀφοῦ ἀλληλοασπασθήκαν ἀνέβηκε στό πλοῖο. *“...ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἕως ἔξω τῆς πόλεως, καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν προσηξάμεθα, καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.”* (Πράξ. 21,3-6)

Πόσο ὄμορφες εἰκόνες εὐλαβείας καὶ ἀγάπης καὶ συνδέσμου χαρᾶς μεταξὺ τῶν χριστιανῶν ποὺ βλέπουμε μέσα στὴν πρωτοχριστιανικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας! Ἦταν ὁ τρόπος τῆς ζωῆς τους. Ἀκοῦμε λόγο Θεοῦ, λέμε λόγο Θεοῦ ἀλλὰ ὅλο αὐτὸ θέλει καὶ τὸ πότισμά του, τὴν προσευχὴ. Τὴ μεγάλη ἀμεσότητα μὲ τὸν Θεὸ νὰ ἐνώνεις τὰ λόγια σου μ' Αὐτόν καὶ νὰ μοιράζεσαι τὴν καρδιά σου μὲ ὄλους καὶ μὲ τὸν Ἐνα... Ἄν στὰ παιδιὰ μας μετὰ ἀπὸ κάθε παρατήρηση ἢ καὶ ἀταξία, ἐφαρμόζαμε τὴν διπλὴ αὐτὴ μέθοδο, δηλ. νὰ τοὺς μιᾶμε μὲ ἀγάπη καὶ νὰ κάνουμε μαζί προσευχὴ, πολλὰ θὰ εἶχαν εἰρηνεύσει καὶ οἱ ψυχὲς τους θὰ εἶχαν ἀπαλύνει. Σὰν μεγάλοι μὲ τὴν ἐξουσία τοῦ μεγαλυτέρου τὰ ἐπιπλήττουμε καὶ τὰ δικάζουμε καὶ τὰ ἀπορρίπτουμε σκληρὰ καὶ τὰ τιμωροῦμε χωρὶς νὰ τὰ βλέπουμε μὲ τὴν προοπτικὴ τῆς σωτηρίας τους καὶ τῆς διόρθωσής τους ἐν Θεῷ. Ἐγωιστικὰ φερόμενοι νιώθουμε πὼς μᾶς ἀδικοῦν καὶ φθείρουν τὴν εἰκόνα μας. Ἀκόμη κι ἂν σεμνὰ καὶ ἀπλὰ τὰ νουθετήσουμε ξεχνοῦμε νὰ τὰ πάρουμε καὶ νὰ γονατίσουμε καὶ νὰ προσευχηθοῦμε μαζί τους. Συνήθως εἴμαστε ἐσωτερικὰ νευριασμένοι μὲ τις ἀταξίες τους καὶ οὔτε ποὺ μπορούμε νὰ ἔχουμε τὴν ἡρεμία γιὰ τὴν προσευχὴ.

Ἐκεῖ ὅμως ποὺ ἡ συμπροσευχὴ παίρνει τὸ μεγάλο της νόημα εἶναι μέσα στὴν οἰκογενειακὴ ἐστία, στὴν κατ' οἶκον Ἐκκλησία. Μιᾶμε γιὰ τὴν οἰκογενειακὴ προσευχὴ. Τὸ σπίτι εἶναι ἓνας μικρὸς ναὸς μὲ τὴν εἰκόνα, τὸ θυμιατήρι, τὸν Σταυρὸ καὶ τὴν καντήλα. Κι αὐτὸς ὁ μικρόναος λατρεύεται καὶ λειτουργεῖται μὲ τὴν συμπροσευχὴ ὄλων τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας. Ὅλη ἡ οἰκογένεια μαζεύεται τὸ βράδυ πρὶν ἀπὸ τὸν ὕπνο καὶ γονατίζει μπροστὰ στὸν Χριστό ποὺ στέκεται γλυκὺς μπροστὰ στὴν καντήλα καὶ λέγει ὁ πατέρας τὸ *“Εὐλογητὸς ὁ Θεός..”*, ὁ ἄλλος τὸ

“Άγιος ό Θεός” και τó άλλο παιδι λέγει τó “Πάτερ ήμών..” και ό μικρότερος προφέρει τó “Κύριε έλέησον” και όλοι μαζί τó “Αμήν”. Ό καθένας και μία προσευχή. Μία όμορφη ίκεσία και εύχαριστία στόν Θεό. Ένα χρέος πνευματικό για κάθε ήμέρα και άκόμη πιό μεγάλο τήν παραμονή τής Κυριακής, πού ή συμπροσευχή παίρνει τó νόημα τής προετοιμασίας για τήν Θεία Κοινωνία. Κι αν τά παιδιά μας τά τρέφουμε και τά ντύνουμε, πόσο μεγαλύτερη είναι ή εύθύνη μας νά τά μάθουμε και νά προσεύχονται. Δέν είναι μάθημα λόγου μόνον, αλλά μάθημα συνύπαρξης, συμπροσευχής, κοινωνίας Θεού. Πόσο εύλογομένο είναι νά έχει τó άνδρόγυνο και τήν δική του συμπροσευχή. Γονατίζουν και προσεύχονται μαζί, όπως μοιράζονται σαν άντρόγυνο τά πάντα στή ζωή τους. Αυτό ή κατακλείδα τής ήμέρας πού τούς βρίσκει γονατιστούς, τούς δίνει γλυκύτητα και συγχώρηση και όμόνοια και χαρά μετά από τής όλης ήμέρας τίς δυσκολίες. Η συμπροσευχή τους αυτή είναι ένας άναβαπτισμός πνευματικός, μία ανανέωση τής αγάπης τους, ένας ανακαινισμός έλπίδος και συνεχείας τού καθήκοντος στό μοίρασμα τού κόπου και τού πόνου.

Έπιπλέον, όταν τά παιδιά βλέπουν τούς γονείς μαζί τους νά προσεύχονται ζούν μία ούράνια άλλοίωση και μαθαίνουν τó μάθημα τής καρδιάς προσευχομένης. Άρκει ή προσευχή νά μη γίνεται σαν άγγαρεία και με έξοικείωση. Βλέποντάς τους τά παιδιά ταπεινούς νά προσεύχονται και γλυκείς νά μιλούν στόν Θεό τούς αγαπούν πιό πολú και τούς σέβονται όχι πλέον μόνον σαν γονείς, αλλά και κάπως παραπάνω, σαν άγγέλους πού τούς άγκαλιάζουν και γίνονται παραδείγματα πρòς μίμηση. Μαθαίνουν μαζί τους τó πιό μεγάλο μάθημα, νά γονατίζουν, νά σταυρώνουν τά χέρια τους και νά μιλούν στόν Θεό. Είναι τά παιδιά πού τά έδωκε ό Θεός ως δώρα στή ζωή μας για νά τά κάνουμε άγίους. Αυτές οι πνευματικές έμπειρίες τών παιδιών στήν οικογενειακή προσευχή ποτέ δέν μπορούν νά έξαλειφθούν από τήν καρδιά τους, αλλά άντιθέτως θα μένουν άνεξίτηλες και θα τούς βρεθούν ως σωτήριες εύλογίες στήν ώριμη ήλικία τους. Άρκει έμείς οι μεγάλοι νά μην κουραζόμαστε, ούτε και νά άμελοΰμε νά κάνουμε προσευχή και νά τελοΰμε συμπροσευχή. Κι αυτά τά παιδιά αυτόν τόν κόπο μας τόν πληρώνουν με τó παραπάνω, διότι ως άθώα και ταπεινά γίνονται τά άλεξικέραυνα πού άπομακρύνουν τίς δυσκολίες και τήν όργη τού Θεού από πάνω μας λόγω τών άμαρτιών μας.

Και παρακαλοΰσα τόν Θεό νά με μάθει πώς νά προσεύχομαι, μάλλον καλύτερα πώς νά συμπροσεύχομαι. Είναι αυτό πού θα με βγάλει από τήν μοναξιά τής προσευχής μου, πού δεικνύει τόν άύτισμό μου τόν πνευματικό, και θα μοΰ μάθει νά αγαπώ και νά μοιράζομαι. Και τι πιό μεγάλη μοιρασιά με τούς άδελφούς μου, όταν μαζί τους μιλω στόν Χριστό με τήν συμπροσευχή μου.

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ: *“Θερμές ευχαριστίες στον συγγραφέα του κειμένου, αρχ. Σεβαστιανό, Αρχιερατικό Επίτροπο Αμυνταίου, που μας έδωσε την ευλογία για την δημοσίευσή του”.*